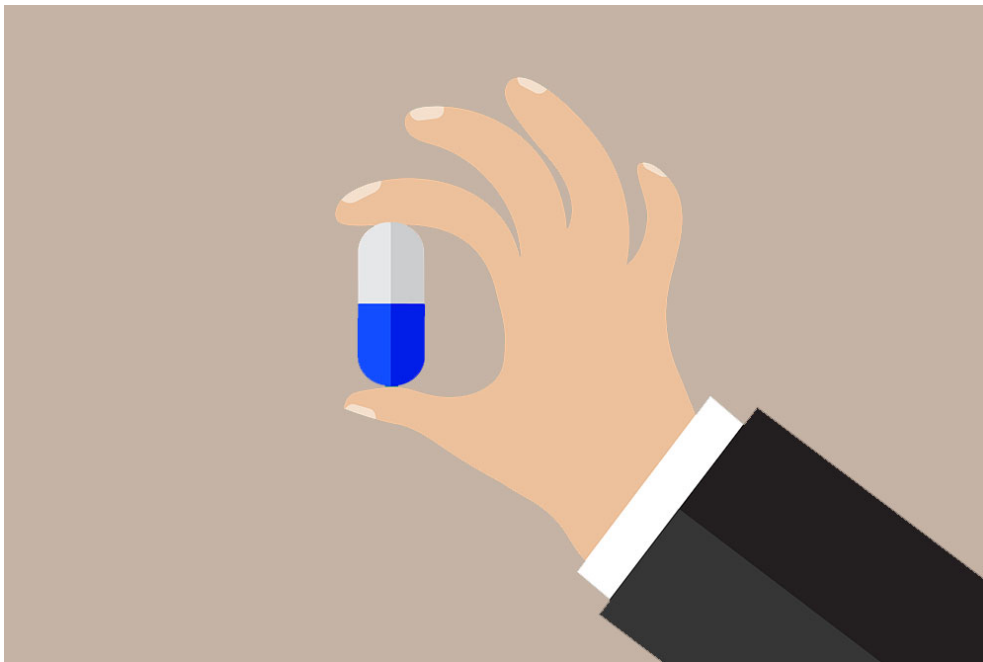

Serotoniinin takaisinottoa estävien masennuslääkkeiden aiheuttamat seksuaalihaitat voivat jatkua lääkkeen lopetuksen jälkeen

Päivi Ruokoniemi, Kirsti Villikka / Kirjoitettu 26.8.2019 / Julkaistu 10.9.2019

Euroopan lääketurvakomitean arvioinnin perusteella SSRI- ja SNRI-lääkkeiden tuotetiedot päivitetään. Tuotetietoihin lisätään uusi tietämys seksuaalitoimintojen häiriöiden pitkäkestoisuuden osalta.

Tietämys serotoniinin takaisinottoa estävien masennuslääkkeiden aiheuttamista seksuaalihaitoista on täydentynyt. Euroopan lääketurvakomitea (Pharmacovigilance Risk Assessment Committee, PRAC) päätti toukokuussa arvioinnin, jonka perusteella niin sanottuja SSRI- ja SNRI-lääkkeiden tuotetietoja päivitetään kattamaan myös tieto pitkäkestoisesta seksuaalitoimintojen häiriöstä, joka ei välttämättä väisty lääkityksen lopettamisen myötä.

Erilaiset seksuaalitoimintojen häiriöt ovat entuudestaan tunnettu, serotoniinin takaisinottoa estävien masennuslääkkeiden käyttöön liittyvä haittavaikutus, joka on myös useimmiten mainittu kyseisten lääkkeiden tuotetiedoissa. Haitan kestosta ei tähän mennessä ole kuitenkaan ollut tarkempia tietoja tarjolla.

Joillakin potilailla oireet voivat jatkua vielä lääkityksen lopettamisen jälkeen

Nyt toteutetussa lääketurva-arvioinnissa todettiin, että vaikka useimmiten seksuaalitoimintojen häiriöt väistyvät viimeistään serotoniinin takaisinottoa estävän lääkityksen lopettamisen myötä, joillakin potilailla nämä oireet voivat jatkua vielä tämänkin jälkeen. Saatavilla oleva tieto ei kuitenkaan riitä kertomaan, kuinka kauan seksuaalitoimintojen häiriöt voivat tällöin kestää. Arvioinnissa käytiin läpi aihetta

käsittelevä tieteellinen kirjallisuus, kliinisistä tutkimuksista saatavilla oleva tieto sekä lääkevalmisteiden kauppaantulon jälkeiset, valmisteiden käyttöön liittyneet haittavaikutusilmoitukset. Arviointi käynnistettiin terveydenhuollon henkilöstön edustajan tekemän ilmoituksen ja sen aiheuttaneen lääketurvallisuussignaalin perusteella.

Käytössä olevaa lääkitystä ei tule lopettaa ilman lääkärin kannanottoa aiheeseen

SSRI-lääkkeitä, eli selektiivisesti serotoniinin takaisinottoa estäviä lääkkeitä, ovat sitalopraamia, essitalopraamia, fluoksetiinia, fluvoksamiinia, paroksetiinia ja sertraliinia sisältävät lääkevalmisteet. SNRI-lääkkeitä, eli sekä serotoniinin että noradrenaliinin takaisinottoa estäviä lääkkeitä, ovat duloksetiinia, venlafaksiinia, desvenlafaksiinia ja milnasipraania sisältävät lääkevalmisteet. Näitä lääkkeitä käytetään muun muassa vaikean masennuksen hoitoon.

Potilaat voivat keskustella päivittyneestä tiedosta ja sen merkityksestä lääkeshoidostaan vastaavan lääkärinsä kanssa. Potilaiden ei tule lopettaa käytössä olevaa lääkitystään ilman lääkärin kannanottoa, sillä SSRI- ja SNRI-lääkkeiden äkilliseen lopettamiseen voi liittyä vaikeita vieroitusoireita.

Päivi Ruokoniemi

LT, kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoislääkäri
Yliääkäri, lääketieteellinen päätoimittaja, Fimea

Kirsti Villikka

LT, kliinisen farmakologian erikoislääkäri
Yliääkäri, Fimea
Lääketurvallisuuden riskinarviointikomitean (PRAC) jäsen